

แบบรายงานการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
 ประเด็นที่ ๒ กฎูษาทางการแพทยและสมุนไพรรเพื่อเศรษฐกิจ
 หัวขอ สมุนไพรรเพื่อเศรษฐกิจ
 เขตสุขภาพที่ ๑ รอบที่ ๑ / ๒๕๖๔

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรม/กอง/ศูนย์วิชาการ)
 หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก กลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
2. วิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่

ปัญหา/สาเหตุ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน
๑) จังหวัดแพร่ไม่ได้เป็นจังหวัดเป้าหมายเมืองสมุนไพรรของเขตสุขภาพที่ ๑ (มีโรงงานผลิตยาสมุนไพรร ๒ แห่ง และกลุ่มผู้ปลูกสมุนไพรร)	๑) สํารวจข้อมูลการปลูก พื้นที่ปลูก เกษตรกรปลูกสมุนไพรรที่ได้คุณภาพตามมาตรฐาน และสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพกลุ่มปลูกสมุนไพรรแบบเกษตรอินทรีย์หรือการปลูกแบบ Good Agricultural Practice (GAP) ของกลุ่มปลูกสมุนไพรรที่ส่งให้โรงงานผลิตยาสมุนไพรรที่ผ่าน GMP WHO จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ รพร.เด่นชัย และ รพ.สอง ดั่งนี้ ๑.๑) กลุ่มปลูกสมุนไพรรที่ส่งให้โรงงานผลิตยาสมุนไพรรที่ผ่าน GMP WHO รพ.สอง ได้แก่ กลุ่มปลูกสมุนไพรรบ้านหนองสุวรรณ อ.สอง ได้ยื่นขอต่ออายุการรับรองมาตรฐาน ระบบการจัดการคุณภาพ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP พืช) จากกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP (ธันวาคม ๒๕๖๒-ธันวาคม ๒๕๖๔) โดยพืชสมุนไพรรที่ผ่านการรับรองมาตรฐานมีจำนวน ๔ ชนิด ได้แก่ ขมิ้นชัน ไพล ตะไคร้ และฟ้าทะลายโจร ซึ่งมีสมาชิกที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน จำนวน ๑๕ ราย (เดิม ๑๐ ราย) และอีกจำนวน ๑๕ ราย อยู่ในขั้นตอนการขอประเมินพื้นที่ปลูกสมุนไพรรเพื่อรับรองมาตรฐาน ระบบการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช Good Agricultural Practice (GAP) จากศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแพร่	๑) ประสานข้อมูลการดำเนินงานกับผู้รับผิดชอบงานโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเด่นชัยและโรงพยาบาลสอง ๒) วัตถุประสงค์สมุนไพรรที่นำมาผลิตยาทางการแพทย์แผนไทยผ่านการสุ่มตรวจวิเคราะห์ ทาง ห้องปฏิบัติการและไม่พบการปนเปื้อน (สารกำจัดศัตรูพืช และโลหะหนัก) ร้อยละ ๑๐๐

	- ปริมาณในการสั่งซื้อสมุนไพรสดของ รพ.สอง ประกอบไปด้วย ไพล ๔๐๐ กิโลกรัมๆ ละ ๒๐ บาท เป็นเงิน ๘,๐๐๐ บาท และขมิ้นชัน ๔๐๐ กิโลกรัมๆ ละ ๑๕ บาท เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท ๑.๒) กลุ่มปลูกสมุนไพรที่ส่งให้ โรงงานผลิตยาสมุนไพรที่ผ่าน GMP WHO รพ.เด่นชัยประกอบไปด้วยกลุ่ม ผู้ปลูกสมุนไพรบ้านสวนหลวง บ้านห้วย กุด บ้านแพะโรงสูบ อ.เด่นชัย บ้านแม่ บงเหนือ และบ้านสบป่าก อ.วังชิ้น อยู่ในระหว่างการดำเนินงานเพื่อให้ผ่าน การรับ ร่องมาตรฐาน Good Agricultural Practice (GAP) - ปริมาณในการสั่งซื้อสมุนไพรสดของ รพ.เด่นชัย ประกอบไปด้วย ไพล ๒,๐๐๐ กิโลกรัมๆ ละ ๑๕ บาท เป็น เงิน ๓๐,๐๐๐ บาท และขมิ้นชัน ๒,๕๐๐ กิโลกรัมๆ ละ ๑๕ บาท เป็น เงิน ๓๗,๕๐๐ บาท	
--	---	--

3. นวัตกรรม/ตัวอย่างที่ดี (ถ้ามี)

- 3.1) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่ ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี จากมหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่เฉลิมพระเกียรติ ในการพัฒนาศักยภาพของสมุนไพรอย่างครบวงจร ทั้งต้นทาง กลางทาง และปลายทาง เป็นศูนย์การเรียนรู้ และถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่เกษตรกรในชุมชน มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้ชุมชนปลูกวัตถุดิบให้เป็นไปตาม Good Agriculture Practice (GAP)
- 3.2) มีการจัดสรรงบประมาณ (งบ UC) ให้โรงพยาบาลที่เป็นแหล่งผลิตยาสมุนไพร รพ.สอง และรพ.เด่นชัย เพื่อกระจายยาสมุนไพร ให้กับ รพ. และ รพ.สต. ในจังหวัด อย่างต่อเนื่องทุกปี โดยแบ่งการจัดสรรเป็น ๒ โชน ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ได้รับจัดสรรงบประมาณ โชนละ ๓,๐๐๐,๐๐๐.- บาท

4. ข้อเสนอแนะของผู้นิเทศ

- 4.1) สำหรับพื้นที่ ควรวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการใช้วัตถุดิบสมุนไพรอย่างเป็นระบบ เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการผลิตยาสมุนไพร และสามารถวางแผนส่งเสริมแหล่งปลูกวัตถุดิบสมุนไพรในชุมชน เพื่อเพิ่มมูลค่าทางการผลิตของวัตถุดิบสมุนไพรในชุมชนได้เพิ่มมากขึ้น
- 4.2) สำหรับส่วนกลาง กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ควรสนับสนุนการตรวจวิเคราะห์ด้านคุณภาพและการปนเปื้อนเชื้อจุลินทรีย์ ยาฆ่าแมลง และสารพิษต่างๆ ให้เพียงพอและเหมาะสม และกรมควรกำหนดราคากลางของวัตถุดิบสมุนไพร เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการเปรียบเทียบ ราคาในการจัดซื้อวัตถุดิบได้

ผู้รายงาน ดร.ภญ.วิมลลักษณ์ นพศิริ

ตำแหน่ง เกษีชรชำนาญการ
หัวหน้ากลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
โทร ๐๙๐ ๐๕๔ ๖๔๓๕
e-mail : wimasiri@gmail.com
๒๘ / มกราคม / ๒๕๖๔